

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Філософський факультет
Науково-освітній центр імені Г. В. Флоровського
Науково-дослідницький центр компаративістських досліджень релігій
Одеська обласна державна адміністрація
Одеський державний університет внутрішніх справ
Українська асоціація релігієзнавців
Одеська богословська семінарія
Ресурсно-дослідницький центр євро-азійської акредитаційної асоціації
Центр вивчення релігії кафедри культурології
Факультету філософської освіти і науки
Київського національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

РЕФОРМАЦІЯ І СУЧАСНИЙ СВІТ **Філософія. Богослов'я. Наука**

Матеріали
Міжнародної наукової конференції
м. Одеса, 28–29 вересня 2017 року

Одеса
«Астропrint»
2017

У збірці представлено тези доповідей учасників Міжнародної наукової конференції «Реформація і сучасний світ: Філософія. Богослов'я. Наука», присвяченої 500-річчю Реформації, що пройшла 28–29 вересня 2017 року на базі філософського факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова (протокол № 2 від 26 вересня 2017 р.)

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Одеського державного університету внутрішніх справ (протокол № 1 від 26 вересня 2017 р.)

Редакційна колегія:

Албул Сергій Володимирович, к. ю. н., доцент, перший проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, полковник поліції;

Бевзюк Наталія Петрівна, к. і. н., доцент кафедри філософії та основ загальногуманітарних знань Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Голубович Інна Володимирівна, д. ф. н., професор кафедри філософії та основ загальногуманітарних знань Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Катеринчук Іван Петрович, д. ю. н., ректор Одеського державного університету внутрішніх справ, генерал поліції третього рангу;

Коваль Ігор Миколайович, д. п. н., професор, ректор Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова;

Мартинюк Едуард Іванович, к. ф. н., доцент, керівник науково-дослідного центра «Компаративістських досліджень релігій» філософського факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (головний редактор);

Надібська Оксана Ярославівна, д. ф. н., професор, завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ;

Нікитченко Олена Едуардівна, к. ф. н., доцент кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія», головуюча Одеського відділення української асоціації релігієзнавців (УАР) (відповідальний секретар);

Санников Сергій Вікторович, кандидат богословських наук, старший науковий співробітник Центру дослідження релігій Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Відповідальний за випуск *О. Я. Надібська*

4. Шеллинг Ф. Философские исследования о сущности человеческой свободы и связанных с ней предметах (Предуведомление). 1809 // Соч.: в 2 т. М.: Мысль, 1989, т. 2, –
5. Barth K. The humanity of God. – John Knox Press, Richmond, Virginia, 1960, – 102 р.
6. Von Balthasar H. U. The theology of Karl Barth. – Communio books, Ignatius Press, San Francisco, 1951– 431 р.

Братусь Іван Вікторович

кандидат філологічних наук, доцент

Київський університет імені Бориса Грінченка

500-РІЧЧЯ РЕФОРМАЦІЇ – КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

Цього року весь світ відзначає 500 років з початку Реформації. В кожній країні ця подія посідає відповідне місце (це місце залежить від рівня «насиченості» соціуму протестантськими ідеями та традиціями). Не випадково, що саме в Україні її відзначають на державному рівні. Наша країна багато в чому сьогодні відтворює сплеск зацікавленості до протестантизму, що несе нові виклики ХХІ століття.

Наша стаття присвячена одному з аспектів святкування 500-річчя Реформації – це історико-культурний аспект інтегрування протестантизму у навчальний процес, зокрема трактування основних його проявів. безумовно, що ми будемо торкатися лише деяких сторін цього явища.

В останні роки радянської влади в Україні значно послабився антирелігійний зашморг. Своєрідна лійка «перегорнулася» в цій сфері – з незначного редукованого комуністичною ідеологією струмочка на країну виплеснулось тисячі різноманітних релігійних течій. Україна в складі СРСР отримала свій «шматок благословення». СРСР становив собою тоді аналог перших років розповсюдження – це була своєрідна імперія без внутрішніх кордонів, єдиною валютою, зрозумілою усім мовою. Література, відео- та аудіо матеріали безперешкодно поширювалися на одній шостій населеної поверхні Землі. І саме Україна була лідером з концентрації протестантських впливів.

Після десятиліть атеїстичної пустелі в кожному населеному пункті почали з'являтися протестантські громади, а існуючи зазнали стрімкого зростання, подекуди розділювалися на частини. При цьому «традиційні» церкви часто не зуміли оперативно використати наявні ресурси – їх легко «обходили» нові утворювання.

Подібний екскурс в нещодавну історію демонструє пікову динаміку зростання впливу протестантизму початку дев'яностих років ХХ століття. Кількісний і якісний вплив «ідей Реформації» ми можемо розглядати крізь призму самих громад. Але важливий і опосередкований вплив – Україна з соціалістичної перетворювалася на капіталістичну, що передбачало переймання певної «протестантської етики».

Освіта сучасної України містить значні нашарування різноманітних культурних та історичних традицій, зокрема колосальний багаж радянського періоду. Фундаментальні радянські вищі навчальні заклади в свою чергу дещо запозичили з «царських часів», але основна маса педагогів та студентів прийшли босі з мармурових коридорів «панських» освітніх будівель (куди ділася значна маса представників «ворожих класів» вважаємо зайвою витратою часу, це зрозуміло).

Та з розпадом СРСР зміни в парадигмі освіти часто зазнали спочатку лише поверхових змін. Кафедри атеїзму почали читати «Релігієзнавство» – це робили ті самі викладачі. Замість «Історії КПРС» почали читати «Історію України» і т. п. Виклики часу декого змусили змінюватися, хтось чекав такої можливості «у внутрішньому підпіллі». Напрацьовані десятиліттями традиції реформувалися в багатьох напрямках з різною швидкістю. Безумовно, що це призводило до деяких успіхів та втрат.

Одним з безумовних успіхів став все зростаючий рівень свободи (деякі люди навіть закликають сьогодні зменшити свободу для досягнення кращої якості). І релігійна свобода в Україні набула доволі високого світового рівня. Деякі наші сусіди втратили рівень релігійної свободи, для деяких релігійна свобода почала розмивати самі фундаментальні основи християнства – збережена форма почала втрачати зміст.

Україна тут має високі позиції – це тільки початок. Європейський вибір зумовлює нове прочитання ідей реформації, нове бачення нашого рівня сприйняття історичних і сучасних реалій цього явища.

Література

1. Братусь І. В. Проблеми викладання дисциплін історико-культурологічного циклу в вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс] / І. В. Братусь, Ю. Б. Смольніков // Гілея: науковий вісник. – 2013. – № 77. – С. 77–79.
2. Смольніков Ю. Проблема відродження української мови та історичної пам'яті в Україні (др. пол. 80-х – поч. 90-х рр. ХХ ст.). Теоретичний аналіз./ Ю. Смольніков. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. іст. наук. – К. – 2005. – 20 с.

Вайда Тарас Степанович

кандидат педагогічних наук, доцент

Херсонський факультет Одеського

державного університету внутрішніх справ

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ І ЦЕРКВИ ЯК НАПРЯМОК РЕАЛІЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ІДЕЙ РЕФОРМАЦІЇ У СУЧASNІХ УМОВАХ

(з нагоди 500-річного ювілею реформаційного руху)

Під реалізацією ідей Реформації в сучасних умовах ми розуміємо перш за все ті соціальні зміни, які відбуваються чи потенційно можуть здійснюватися шляхом виховання окремих громадян та громад парафіян, створення та подальше удосконалення договороздатного громадянського суспільства, оскільки само по собі останнє таким традиційно не є. Як і раніше, так і в ХХІ столітті людей треба вчити домовлятися між собою, дотримуватися своїх обов'язків та по змозі виконувати надані обіцянки. На основі узагальнення передових на той час (XVI ст. – уточнено нами) релігійних, морально-етичних, педагогічних, соціально-політичних та правових ідей Реформації, виділимо серед них найбільш значущі для проведення соціальних та правових реформ в умовах сьогодення України:

- організація цивільного життя у відповідності до християнських вимог (цінностей);
- прагнення вибудовувати політичну систему і вирішувати державні справи, керуючись біблійними заповідями та принципами;